

AUGUSTUS 1948

50E JAARGANG No. 8

Maandschrift
voor *Bijenteelt*

UITGAVE: VERENIGING TOT BEVORDERING DER BIJENTEELT IN NEDERLAND

H. T. van Dam, Bijenpark, Jubbega (Fr.)

Wij leveren alles op 't gebied der Bijenteelt

Zie onze prijslijst in Maandschrift van April of vraag onze geïllustreerde prijscourant

Tevens kopen wij steeds gaarne Uw
Honing, zuivere Was, Raten en Koeken

WIJ ZIJN STEEDS GAARNE TOT UW DIENST!

HONINGHANDEL MONTFERLAND

Thomas Schwenckestraat 13, Den Haag

Zuivere slingerhoning te koop gevraagd. Bussen beschikbaar.
Contante betaling. Aanbieding met prijsopgave.

DIRECT LEVERBAAR

Krainer Teelt-Koninginnen

Schriftelijke inlichtingen aan Postbus 17, Eindhoven

EEN NIEUWE KOERSHOFKAST

De Koershof American

Een praktische, sterke kast, 10-raams, voor Simplex-ramen met korte oren, geheel enkelwandig, broeden honingkamer in koud- als warmbouw te plaatsen. Amerikaans model, alle wanden met rechte zwaluwstaart-verbinding, bestaande uit bodem, vlieggatplankje, broedkamer, honingkamer, dekplankje (tevens reisraam) en dak met zink no. 10 (zonder ramen) f 23.75
Amerikaanse ramen, Simplex-maat, per stuk ... „ 0.19

IETS MOOIS VOOR DE AMATEUR!

Een mooie ruime bijenstal voor vier kasten met opklapbaar dak en gedeeltelijk neerklappende achterwand, geheel uitneembaar en in 5 minuten in elkaar te zetten. Prijs met beschrijving en foto op aanvraag.

UIT VOORRAAD LEVERBAAR:

Sterke reisramen, Simplex-maat, gegalvaniseerd gaas, per stuk	f 1.95
Korfdok, jute, lichtig en sterk, 47 bij 47 cm.	„ 0.45
Bijenuitlaat, systeem Porter	„ 0.85
2 uitlaten gemonteerd in houten bord	„ 3.95
Practische voederbak, lekt niet, geen verdrinkende bijen, inhoud circa 3 liter, beperkt leverbaar	„ 3.50
Vlieggatvoedertoestel, systeem Boardman ...	„ 1.50
Mooi dun draad, op klosjes	„ 0.75
Mooi dun draad, op spoelen, circa 500 gr.	„ 2.75
„Hive Tool“ praktische steek- en schraapbeitel, uit één stuk staal gesmeed	„ 3.50
Honingflacons beperkt leverbaar, met aluminium deksel en inlage, per 100 stuks ...	„ 15.—
en voor een HONINGSLINGER vraagt U ook eens aan bij:	

Telefoon 337 - K 6709
DIEPENVEEN

1918-1948

„Bieënhof“ Soesterberg

herdenkt in Augustus 1948 zijn 30-jarig bestaan, en

1928

1948

20 jaar import van de KRAINER ALPENBIJEN van Jan Strgar, Bitnje, Krain, Jugo-Slavië.
Mocht U persoonlijk van uw belangstelling blijk willen geven, dan bent U Zaterdagmiddag 21 Augustus van harte welkom.

BIJENSTAND DE KLAVERBLOEM, HALLE-ZELHEM

vraagt te koop: ruwe raat en zuivere was. Tevens offerte gevraagd voor imkersartikelen voor verkoop. Imkers die a.s. voorjaar kunstraat nodig hebben, kunnen dit opgeven vóór 1 October, zonder inlevering van raat of was. Op Lamito Zelhem als beste kunstraat bekroond.

In dank voor de vele aanbiedingen berichten wij, dat alle zendingen zijn verrekend en emballage is teruggezonden. Nieuwe bemonsterde offerten worden ingewacht van honing en was bij: F. J. DE BRUIN, Naarderstraat 21, Huizen. Gelegenheid voor het plaatsen van bijenvolken voor heide- en Zee-asterdracht à f1.— per volk. Dagelijkse controle op zwermen enz. door deskundige.

BIJENHOUDERS!

Wij zijn steeds kopers van uw zuivere slinger- en van uw ruwe honing. Emballage beschikbaar. Betaling contant. Zendt ons uw ruwe raat. Wij betalen er de hoogste waarde voor. Ook voor verwerking tot kunstraat houden wij ons aanbevolen.

L. BAKKER, BIJENPARK, HOOGEVEEN

50e Jaargang
Redacteur: Joh. A. Joustra
Adres Redactie:
J. v. d. Heydenstraat 35, Amersfoort
Telefoon 6734

Commissie van Redactie: A. S. Planting en A. Vink.
Adviseurs: de Rijksbijenteeltconsulenten.

Augustus 1948 — No. 8

Maandpraatje

Redactie

De imkers en vooral de beginnende, worden van het jaar wel op een zware proef gesteld.

Het voorjaar was voor de bijen over het algemeen goed te noemen en vooral zij, die in streken woonden, waar de paardebloem welig groeide, hebben hun volken schielijk zien groeien en konden zelfs de honingslinger nog in werking stellen. Ook zij, die koolzaad of boomgaarden bezochten, mogen niet mopperen, maar daarna.....

Een groep imkers had een aanlokkelijk plan gemaakt ze zouden van hun beste volken moeren telen, deze laten bevruchten en dan de oude moeren door de jonge vervangen. Maar het mocht niet zijn.

De jonge moeren werden of niet bevrucht, of kwamen bij de bruidsvlucht om, of zeer laat, of in het geheel niet aan de leg.

Deze groep is maar een deel van het geheel. Er wordt dit jaar veel geklaagd over de slechte bevruchting.

Maar een imker is niet voor één gat te vangen. Dan maar schielijk de volken op 1 dop gezet, nadat de oude moer was uitgevangen en dan maar op hoop van zegen. Doch deze zegen bleef ook uit. Veel moerloze volken en in ieder geval niet op tijd de jonge moeren aan de leg. Voor de heidedracht zijn zulke volken weinig waard; veel oude bijen, weinig of geen jonge en deze laatsten komen in ieder geval te laat.

En dan dreigde het hongerspook. De tijd is helaas voorbij, dat elk imker nog een voorraadjie suiker er op na kon houden of anders in de winkel kon kopen. En de voorraad voedsel slonk schielijk.

Sommige imkers menen maar, dat de vereniging de macht heeft om direct van de eventueel aanwezige suiker de noodlijdenden te helpen. Dat zou mooi zijn, maar het kan niet. Gelukkig is de suiker er vroeg van het jaar en we kunnen nu tenminste de volken van de hongerdood redden, maar dan.....?

Op de Algemene Vergadering en daarvoor kwamen al stemmen naar voren voor een extra suikerlevering; laten we hopen, dat deze er nog komt, want anders hebben de bijen voor de winter te weinig voorraad, ondanks de 8 kg welke ons is toegewezen.

We zullen moeten erkennen, dat de belofte om zo spoedig mogelijk weer het oude suikerpeil te handhaven, schitterend is ingelost; jammer, dat de zomer zo slecht voor de bijen is.

* * *

We hebben in lang niets geschreven over de groei van onze vereniging. Toen velen onzer al meenden, dat het ledental van onze vereniging wel spoedig zou dalen, toen waren wij niet zo pessimistisch. We hadden

een aantal oorlogsimkers en bovendien een zeer slechte winter achter de rug, terwijl overal aan onze vereniging nog geplukt wordt.

Daar staat echter tegenover, dat er steeds weer nieuwe leden bijkomen. Op het ogenblik kunnen we zeggen, dat sinds Januari bijna 1000 nieuwe leden zich hebben aangemeld en bereids zijn ingeschreven.

We behoeven heus niet bang te zijn, dat onze vereniging op de fles gaat, integendeel en misschien — wie weet — worden we eens zo verstandig, dat we de koppen bij elkaar steken en zeggen: één nationale vereniging, één flinke, één allesomvattende vereniging van bijenhouders. Geen noodlijdende prulverenigingsjes, geen kunstmatig van elkaar gescheiden gehouden imkers. Ook hierin wanhopen we niet, ook al brokkelen hier en daar stukjes af. In het verleden hebben we getoond daartegen bestand te zijn, het heden bevestigt ons, dat onze vereniging niet alleen tegen een stootje kan, doch steeds het lichtende voorbeeld is. Als anderen ons proberen te imiteren, dan is dat voor ons voldoende bewijs, dat we op de goede weg zijn, maar dat men niet — nog niet — de volgende stap kan doen en deze is een samensmelting van alle verenigingen welke op het gebied der bijenteelt optreden.

In 1948 heeft ons Hoofdbestuur getoond, dat het oog heeft voor de bevordering der bijenteelt en heeft stoute stukken laten zien, daardoor in staat gesteld door de leden. In de toekomst hoopt het steeds verder de belangen van de imkerij te behartigen, als het kan met de anderen, als het moet, volkomen zelfstandig. De tijd van marchanderen is voorbij; er moet nu wat gebeuren. Het rekent hierbij vanzelfsprekend op de steun van onze leden, op hun liefde voor de vereniging, welke een ieder onzer zo na aan het hart ligt.

Gedurende 25 jaren hebben we die liefde aangewakkerd en we klopten niet aan dovemans deur. Heette het vroeger, we zijn lid om de suiker, thans heeft dit allang afgedaan; we zijn lid omdat we weten, dat onze belangen en die der bijen aan goede handen zijn toevertrouwd, ook al is de suiker een niet te missen factor in de bijenteelt.

Het is niet zo, dat wij de enige bestaansbare vereniging willen zijn, maar wel vinden we het hopeloos verkeerd, dat het betrekkelijk klein aantal imkers de weg tot elkaar nog niet heeft gevonden tot eigen schade en schande.

Bij het opgeven van enkele nieuwe leden schreef ons een secretaris: op naar de 25.000. Moge deze wens spoedig in vervulling gaan.

Dressuurproeven

A. MINDERHOUD

In de Mededelingen Directeur van de Tuinbouw, Juni 1948, is onder de titel: Over het leiden van bijen naar bepaalde drachtplanten, een artikel van mijn hand opgenomen, dat te lang is om volledig in het Maandschrift over te nemen, maar waarvan ik de inhoud hier verkort laat volgen.

In de nazomer van 1947 stelde ik mij tot taak ernstige pogingen aan te wenden om bijen ertoe te bewegen, een klein veldje met *Petunia hybrida* te bevliegen.

Hoewel deze plant al wekenlang in bloei stond, had ik er nooit een bij op gezien, zelfs niet bij het warmste zomerweer. Slechts af en toe streek er eens een hommelt op de bloemen neer, maar die scheen dit toch niet te bevallen, want na enkele bloemen bevlagen te hebben, ging ze er weer vandoor.

Toch bevat de *Petuniabloem*, onderin de ongeveer 2 cm diepe bloembuis, vrij veel nectar, terwijl de hoeveelheid stuifmeel, die de helmknoppen in de wijde monding van de bloembuis afscheiden, vrij groot is en voor een insect gemakkelijk bereikbaar lijkt.

Begonnen werd een bijenvolk te voederen met suikerstroop, gemaakt van suiker, die 24 uur gemengd was geweest met een grote hoeveelheid *Petuniabloemen*. In tegenstelling tot de Russische onderzoekers, die een aftreksel van bloemen in warme suikerstroop maken, werd de suikerstroop niet verhit, teneinde zo weinig mogelijk van de reukstof te verliezen.

Dit voederen had tot resultaat, dat zich een paar bijen boven het *Petuniaveldje* vertoonden, die met uitgestrekte tong over bladeren, stengels en bloemen liepen en daarop ijverig likten; vooral de rand van de bloemen had hun bijzondere belangstelling, maar daar was natuurlijk niets te vinden. Ook het likken aan de reeds opengesprongen vruchtjes leverde niets op.

Daar het seizoen al flink gevorderd was (10 September), had ik geen trek om met deze manier van voeding door te gaan of verdere resultaten af te wachten. De volgende dag werd suikerstroop gevoerd in afgeplukte *Petuniabloemen*, die recht op in een plankje met gaten waren gestoken, dat tussen de planten was gezet. Het doel hiervan was natuurlijk de bijen te vertellen, dat ze niet naar de *Petuniaplant* behoorden te gaan, maar alleen naar de bloemen, en daar hun tong in de bloembuis moesten steken.

Maar mijn pogingen om in de bijentaal te commanderen, hadden heel weinig succes. Wel kwam er op het veldje, en vooral in de omgeving van de voederplek, wat meer belangstelling voor de bloemen, maar als er eens een enkele bij de kop in een bloembuis stak, borstelde ze het stuifmeel weer gauw van haar lichaam af en liet het vallen.

Uitgaande van de onderstelling, dat de helmknoppen en stempels van de *Petuniabloem* misschien wel een geur konden bezitten, die afwijkt van die van de rest van de bloemkroon, werd vervolgens een stroop gevoerd, gemaakt uit vochtige suiker, die enige tijd gemengd was geweest met een grote hoeveelheid helmknoppen en stempels. Deze stroop werd ter beschikking gesteld in kleine, nauwe glazen buisjes, die tussen de planten werden geplaatst. Dit lukte prachtig, maar het bezoek aan de normale *Petuniabloemen* werd er niet groter door.

Vervolgens werden enkele bijen ertoe gebracht op de voederplek tussen de *Petuniaplanten* tarwebloem in hun korfjes te verzamelen, die gemengd was met *Petuniastuifmeel*. Voor hun vertrek naar huis mochten deze bijen zich bovendien volzuigen met naar *Petunia*-bloemen geurend suikerwater.

Die dag zag ik voor 't eerst een bij *Petuniabloemen*

normaal bevliegen, waarbij zij in korte tijd haar korfjes met groenblauw stuifmeel had gevuld. Het eerste succes was dus bereikt, maar het was wel een heel mager. Veel te groot was blijkbaar de aantrekking van de voederplek, ook in de tijd, dat er geen voedsel werd verstrekt. Om die invloed zoveel mogelijk uit te schakelen werd een nieuwe methode van voeding toegepast, die vooral tot doel had de bijen te leren zich veel meer over het hele *Petunia*-veldje te verspreiden: 100 bloemen werden volgegaten met suikerstroop en het resultaat afgewacht.

De volgende ochtend werden er weer 100 bloemen, regelmatig over het veldje verdeeld, met stroop gevuld. Spoedig was er een druk gevlug en gezocht over het hele veldje en in de loop van de namiddag werden 2 bijen met *Petunia*-stuifmeelklompjes waargenomen. Maar veel te veel bijen zochten nog op andere delen van de planten, dan het centrum van de bloemen.

Door de tentoonstelling te Assen was ik drie dagen verhinderd om verdere waarnemingen te doen. In die tijd liet ik echter suikerstroop voederen, op de oude plek, in bloembuizen, dus in *Petuniabloemen*, waar de kroon van afgeknipt was.

Na mijn thuiskomst uit Assen bleek er wel wat meer belangstelling voor het normaal bevliegen van de *Petuniabloemen* te zijn gekomen, maar het was heel moeilijk om de mate van die toename vast te stellen, omdat de meeste bijen het stuifmeel van hun lichaam bleken te borstelen en het lieten vallen.

De volgende dagen bleef dit zo: verschillende bijen bleken bij elke controle enige bloemen te bevliegen, maar gingen er niet toe over om klompjes te vormen.

Er was dus een klein succes, maar behaald met methoden, die voor een toepassing in de praktijk zeker niet in aanmerking zouden kunnen komen. Omdat ik echter de verdere resultaten eerst wilde afwachten, werd een volgende methode van voeding eerst toegepast op enige *Alyssum Benthami compactum*-planten, die ik in de voorgaande dagen nooit had zien bevliegen.

Daartoe werd een groep bijen eerst gelokt naar een schaal met suikerstroop, die bij de *Alyssums* werd gezet. Toen de groep sterk genoeg was, werd de schaal verwijderd en werden de planten bespoten, met behulp van een kleine spuit, met een 50 % suikeroplossing. En al heel gauw werden er bijen opgemerkt, die hun tong in de bloempjes staken, maar door een koude bui verdwenen de zoeksters spoedig.

De volgende ochtend werden echter 5 bijen, voorzien van kleine stuifmeelklompjes, op de *Alyssumbloemen* gevangen en later op de dag nog 2. Een dag later volgden er nog 3 en later nog enkele.

Dit eenvoudige middel, het bespuiten met een 50 % suikeroplossing, werd nu dadelijk toegepast op *Petunia*.

Op deze bespuiting volgde een zeer drukke vlucht van de bijen, waarbij er verschillende werden waargenomen, die stuifmeel in de korfjes hadden. Enkele van deze bijen werden bij het bezoeken der *Petuniabloemen* van een vervlek voorzien. Vastgesteld werd, dat deze gemerkte bijen niet dadelijk na het beëindigen van een vlucht naar de *Petuniaplanten* terugkeerden, zodat deze bijen toch nog geen echte bezoekers waren geworden. Waarschijnlijk ligt de oorzaak hiervan in de eigenschappen van het *Petuniastuifmeel*, dat door de bijen niet gewild wordt.

Of de methode van het bespuiten met suikerstroop in de praktijk toepassing zou kunnen vinden voor andere gewassen, zal nader onderzocht moeten worden.

19e NEDERLANDSE IMKERSDAG

3 SEPTEMBER 1948

Wie heeft zich nog niet aangemeld voor de 19de Imkersdag, de ieder jaar terugkerende, feestelijke reünie van alle imkers in den lande? Meldt U nog direct aan bij Mevrouw MANSVELD, Van Calcarlaan 14, Wassenaar. Stort voor U en Uw vrouw of verloofde f 4.95 op giro 31376 van Mevr. Mansveld, Wassenaar. Gedeelde vreugd is dubbele vreugd.

De aangifte wordt beslist op 15 Augustus gesloten. Dan zijn de overschrijvingen en daarmee het volledige aantal bezoekers, de 23ste Augustus in ons bezit, zodat dan alle voorbereidingen haar beslag kunnen krijgen. Werkt allen mee, dat deze dag slaagt en dat alles klopt als een bus.

Het schetskaartje geeft aan, hoe U de Dierentuin bereikt. Wie van de richting Utrecht komt, wandelt er in 6 minuten heen, van het Station S.S. recht uit recht aan. Wie uit de richting Haarlem, Amsterdam of Rotterdam komt, stapt uit aan het Holl. Spoorstation. Zijt ge wat vroeg, dan wandelt ge de Stationsstraat, Wagenstraat, Venestraat uit, komt op de Groenmarkt, slaat rechts af, loopt enige stappen en bereikt een ruim plein. Schuins links ziet ge de Hofvijver. Daar loopt ge om heen, onder de bomen, als maar rechtuit tot aan de brug, en daar sluit ge U aan bij de imkers, die van het Staatsspoor naar de Dierentuin optrekken. Deze wandeling duurt een half uur, maar dan niet hier en daar blijven staan, om te kijken naar wat het oog bekoort. Blijf daarvoor liever een dag langer!

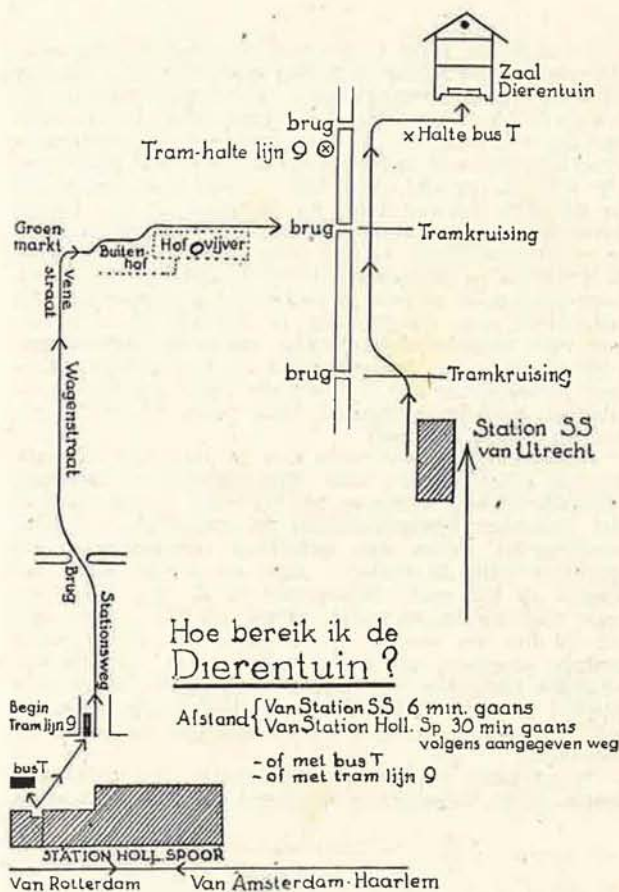
Geen tijd voor die wandeling? Neem dan bus T of tramlijn 9. Beginpunt van beide vlak voor het station Holl. Spoor. Vertrekken om de 5 minuten. Zorg dan, dat ge mee komt, want het aantal passagiers is zeer groot en de voorzitter opent om 11 uur precies.

Degenen, die bij hun aangifte nachtlogies voor 2 op 3 September hebben aangevraagd, krijgen daarover tijdig nader bericht.

En nu, tot ziens.

Voor de Commissie:

G. POPKEN.

MEESTER JAN +

Wie meester Jan was? Vraag het de ouderen onder ons en ze zullen U verwonderd vragen: Kent ge Jan Pannekoek niet? Jan Pannekoek uit Eerbeek?

Jan Pannekoek was een van de voortrekkers, en welk een!

In woord een geschrift, toen in ons land de bijenteelt nog in de kinderschoenen stond, maakte hij op de hem eigen wijze propaganda voor de liefhebberij, die zijn hart gestolen had. In het toenmalige „Nieuws van den Dag“ kon de lezer geregeld artikelen van zijn hand vinden en hoeveel duizenden zullen zijn pennevruchten niet met aandacht gelezen hebben en hoeveel honderden zijn niet door hem imker geworden?

De markt te Eerbeek, alom in den lande bekend, was zijn werk, zijn markt en H.M. de Koningin beloonde hem dan ook met de Orde van Oranje Nassau, een ereteken, dat hij zéker verdiend had.

Ik sprak eens te Eerbeek een vrouw van middelbare leeftijd, moeder van vele kinderen. „Kijk,“ zeide ze, „daar gaat meester Pannekoek“. „Ken je hem?“ vroeg ik haar

Verbaasd keek ze me aan: „Zou ik meester Jan niet kennen, die ons op school steeds over de bijen vertelde en ons er versjes over liet zingen?“

Deze nobele mens is niet meer; in de ouderdom van bijna 96 jaar heeft God hem tot Zich geroepen; zijn werk is hier volbracht.

Jan Pannekoek was er een van de oude stempel, die echter niet blind was voor hetgeen de tegenwoordige tijd van de imker eist. In zijn woonplaats geacht, in het land geëerd, kon deze bescheiden mens zijn weg gaan. Vijanden zal hij wel nooit gehad hebben, vrienden bij de vleet, meer dan hijzelf misschien wel wist, want wie eens met hem in aanraking kwam, behield de beste herinneringen aan hem.

Een van de oude garde is heengegaan, zovelen gingen hem reeds voor. Zijn naam zal echter blijven voortleven bij alle imkers in ons land en zij, die hem van vroeger hebben gekend, zullen een wijle stilstaan en mompelen.....

Meester Pannekoek.....! Rust zacht, meester!

De Helicoptère en onze Bijenteelt

C. Pater J.zn

De techniek staat in het hedendaagse wereldgebeuren niet stil en schier dagelijks horen we van nieuwe uitvindingen en toepassingen op allerlei gebied. Zo ook in de Land- en Tuinbouw, waar thans de Helicoptère zijn intrede doet. De helicoptère is een hefschroefvliegtuig, dat met iedere gewenste snelheid kan vliegen tot een bepaald maximum, zowel voor-, achteruit als zijwaarts en kan dalen en opstijgen op zeer kleine terreinen en alzo dienstbaar, gemaakt kan worden bij de ziektebestrijding e.d. in onze land- en tuinbouw. In Amerika en Engeland wordt de helicoptère steeds meer toegepast en ook in ons land is momenteel een helicoptère voor proefneming in gebruik bij de Stichting voor Hefschroefvliegtuigen, welke de toepassingsmogelijkheden van de helicoptère zal bestuderen. Uiteraard interesseren ons speciaal de land- en tuinbouwkundige proeven, aangezien deze nauw verband houden met onze bijenteelt.

En dan komen we direct aan de kern van de zaak hoe het gaan zal met onze bijen, als grote complexen cultuurgewassen bestoven of bespoten zullen worden met ziektebestrijdingsmiddelen en insecticiden? Welke maatregelen zullen dan getroffen worden om onze bijenteelt veilig te stellen? Hier staan zeer grote belangen op het spel. Momenteel is er nog geen gevaar, doch we dienen paraat te zijn als het zover komt. Het is dus ten eerste noodzakelijk hier thans reeds terdege aandacht aan te besteden; hier ligt een belangrijke taak voor ons Hoofdbestuur om te dezer zake diligent te zijn. Toch moeten we niet alleen de eventuele nadelen onder ogen zien, maar ook de eventuele voordelen.

Want laten we nu eens aannemen, dat grote gebieden in de toekomst in ons land met de helicoptère

bestoven zullen worden en misschien gevaren zal kunnen opleveren voor onze bijen. Maar aan de andere kant moeten we niet uit het oog verliezen, dat bepaalde gewassen met de helicoptère in een zeer kort tijdsbestek behandeld kunnen worden. Bijv. vóór de bloei van het fruit moeten de vruchtbomen met een giftig middel behandeld worden. Dit zou dan kunnen gebeuren in enkele dagen tijds, waar nu de sproeimachines weken over doen, zodat vandaag het ene perceel behandeld wordt en 3 dagen later het perceel van de buurman, juist doordat in een bepaald gebied veel loonsproeiers werken, die ieder hun eigen werkindeling hebben. Op de gevaren voor de bijen van dat op verschillende tijdstip spuiten in eenzelfde omgeving behoeven we niet verder uit te wijden, dit spreekt voor zichzelf. Van deze kant bezien zou de helicoptère een voordeel betekenen, zodat we het gebruik van de helicoptère bij bespuitingen, voor onze bijen niet helemaal verwerpen moeten. Door een juist afwegen van elkanders belangen zal in deze kwestie de goede weg gevonden moeten worden. En wat zouden de imkers er van denken, als zij zelf een helicoptère bezaten om hun zwermen na te vliegen? Afgezien nog van de andere mogelijkheden, die de helicoptère ons misschien nog aan de hand zal doen. We lazen zelfs al, dat zij gebruikt wordt voor het overbrengen en verspreiden van stuifmeel. We zullen op dit punt nog maar niet verder ingaan, want daarover zal vooreerst het laatste woord nog wel niet gezegd wezen. Doch dit neemt niet weg, dat de helicoptère voor de toekomst ongekende perspectieven in zich bergt voor het gehele economische leven.

Bunnik.

Twee moeren in één volk

In 1946 heb ik voor een bevriend imker, de moeren van 5 volken geknipt en gemerkt met rood. In Augustus 1947 deze moeren verwisseld voor jonge moeren en deze gemerkt met zilver. Voor één volk was dit niet nodig, want hier was reeds een jonge moer goed aan de leg. We spraken toen af, dat we deze jonge moer met rust zouden laten en haar voorjaar 1948 zouden merken en knippen.

Op 16 April 1948, een mooie dag, kwam ik bij genoemde imker om mijn belofte na te komen; we waren echter ten eerste verwonderd, toen we in dit volk een geknipte en rood gemerkte moer aantroffen, dus van 1946. Nu nog even de broedstand opnemen en daar vonden we op een paar ramen verder een ongemerkte, ongeknipte moer, ook aan de leg; dat was dus de moer die we in Augustus 1947 waren tegengekomen.

Deze twee moeren waren dus in Augustus 1947 reeds samen aan de leg, zijn samen naar de Aster geweest, hebben samen overwinterd en zijn nu weer samen aan de leg.

De vier andere volken hadden 3, 4 en 5 ramen broed, maar dit volk 7 ramen en geen twee broednesten, maar één groot; op de buitenramen eieren en jong broed en de middelste ramen reeds eenmaal uitgelopen en opnieuw belegd.

Mijn vermoeden is dit: Het volk wilde Juli 1947 zwermen, de geknipte moer is teruggelopen, ook de jonge moer is uitgelopen en bevrucht en zo zijn ze samen vriendschappelijk aan het werk gebleven.

Buiksloot, 16 April 1948.

H. PAPE.

Meiziekte en Mijtziekte

A. Minderhoud

In het vorige Maandschrift komt een artikel voor van de heer Bern. Eekman te Borne (O.) onder de titel: Behandeling der Meiziekte (Acariose) met bloem en zwavel.

Ik acht mij verplicht de lezers ernstig te waarschuwen, zowel tegen de titel als tegen de inhoud van dit stukje.

Er komt soms onder de bijen een afwijking voor, die hierin bestaat, dat een aantal werkbijen een gezwollen achterlijf vertoont, waarbij aan de achterlijfspunt iets geels te zien is. Als men even op zo'n bij drukt, komt er een gele massa te voorschijn, die hoofdzakelijk uit stuifmeelkorrels bestaat. Men vindt deze ziekte, die in ons land steeds van onschuldige aard is en hoofdzakelijk in de maand Mei optreedt, aangeduid met de naam Meiziekte. De Fransen noemen ze Mal de Mai.

De mijtziekte, door de Fransen Acariose genoemd, heeft echter met de Meiziekte niets te maken. Zij wordt veroorzaakt door spinachtige diertjes, mijten genaamd, en is van zeer ernstige aard.

Door de namen Meiziekte en mijtziekte door elkaar te gebruiken, werkt het artikel van de heer Eekman niet alleen verwarrend, maar geeft het ook een volkomen verkeerde kijk op de gezondheidstoestand van onze bijenvolken in het algemeen.

Officiële mededelingen

ATTENTIE

Verschillende afgevaardigden hebben bemerkt, dat het uitbetaald bedrag voor de A.V. wat hoger was dan zij declareerden.

De oorzaak hiervan is, dat de verblijfkosten niet f 3.— of f 5.— bedraagt, maar f 7.50. Met dit laatst genoemde bedrag is bij de uitbetaling rekening gehouden. Er was dus geen vergissing in het spel, zoals een enkele meende en er behoeft dus ook niets te worden teruggezonden.

GESLAAGDEN PRACTISCH IMKER

Bij een later gehouden examen is alsnog geslaagd dhr. A. G. Kuijer te Nijmegen. Ook hem wensen we met het behaalde diploma van harte geluk.

Een verslag van de examens hopen we in een der volgende nummers te kunnen opnemen.

Bijenmarkten enz.

Agenda:

- 6 Aug. **Amersfoort**, Bergstraat, terrein wijlen notaris Schreuder (bijen- en honingmarkt).
- 18, 19, 20 Aug. **Putten** (nationale landbouw- en bijententoonstelling).
- 1, 3, 4 Sept. **Amersfoort**, Leusderweg (nationale landbouw- en bijententoonstelling).
- 3 Sept. **DEN HAAG**, Dierentuin (19e Nederlandse Imkersdag).
- 10, 11, 12 Sept. **Nijmegen**, Landgoed Heijendaal (tentoonstelling en bijenmarkt).
- 17 Sept. **Varsseveld** (honing- en bijenmarkt).

N.B. De markten vangen ongeveer 9 uur aan. Bezoek en aanvoer zeer welkom.

TREKKINGSLIJST

van de gehouden verloting op Dinsdag 13 Juli 1948
van de Veenendaalse Bijenmarkt.

- Lot nummer 335 1e prijs, een bijenvolk in korf.
- Lot nummer 269 2e prijs, een bijenvolk in korf.
- Lot nummer 334 3e prijs, een beroker.
- Lot nummers 221, 251, 482, 82, 42, 201, 58, 460, 410, 51, een bijenkap.
- Lot nummers 86, 79, 62, 23, 189, 232, 245, 75, 452, 426, een flacon honing.
- Lot nummers 57, 44, 405, 304, 480, 465, 93, een raamlichter.
- Lot nummers 411, 382, 281, 393, 178, 24, 228, 308, 241, 7, 154, 265, 243, 360, 71, 230, 333, 117, 133, 2, een moerhuisje.

Loten waarop een prijs is gevallen in te zenden bij de secretaris W. Huibers, Emmalaan 30, Veenendaal, met vermelding van naam en adres van afzender, waarna opzending van het betreffende volgt.

DANK.

Aan allen, die de 16e Juli voor mij en mijn gezin tot een onvergetelijke dag hebben gemaakt, onze hartelijke dank.

Moge ook in de toekomst de vereniging groeien en bloeien.

JOUSTRA, Alg. Secr. Red.

NOTULEN VAN DE ALGEMENE VERGADERING gehouden op Vrijdag 16 Juli 1948 in de Esplanade te Utrecht

Ten 11.10 opent de Voorzitter deze Algemene Vergadering in een nieuwe omgeving, namelijk in een mooie zaal van de Esplanade. In zijn openingsrede herdenkt hij het Jubileumsjaar 1947 en spreekt de wens uit, dat de Vereniging ook in de toekomst mag bloeien. We hebben in de 50 jaar levenskracht mogen opdoen. Er zijn 180 afgevaardigden aanwezig. V. hoopt dat de A.V. overtuigd zal zijn, dat de leiding in behoorlijke handen is. Hij zal geen lange openingsrede houden. V. memoreert, dat wij met een contributie van f 2.50 per jaar geslaagd zijn in ons werk. Na 1 Januari zal het Maandschrift in verbeterde vorm verschijnen. Ondanks een gevoel van tevredenheid mogen wij niet rusten. Tussen het H.B. en de afdelingen heerst een goede verstandhouding.

Inzake de concurrerende verenigingen haalt V. de gulden woorden van Ir. v. d. Plassche aan. Ook in de toekomst zal het H.B. met ijver en toewijding alles voor de Vereniging doen, daar deze nuttig is voor onze nationale bijenteelt.

V. hoopt in de middag de ambtenaren te huldigen en veel tijd voor de rondvraag te kunnen geven, waarna gedeelten uit de nieuwe film zullen worden gedraaid.

Hij hoopt, dat de vergadering voldaan naar huis zal gaan. (Applaus).

Punt 2. Mededelingen en ingekomen stukken.

V. herdenkt de in het afgelopen jaar gestorven leden, in het bijzonder de heer Pannekoek, die bijna 96 jaren oude nestor onzer vereniging, die heden te Eerbeek, waar hij zoveel voor de bijenteelt deed, begraven wordt. Staande worden door de A.V. de afgestorvenen herdacht.

Vervolgens leest de V. de namen voor van de leden, die geslaagd zijn voor het examen Practisch Imker. Zij kunnen hun diploma's na de vergadering in ontvangst nemen. V. hoopt, dat zij met de verkregen kennis de bijenteelt zullen steunen.

Tenslotte deelt V. mede, dat door de Verzekeringsmaatschappij aan één lid f 3564 schade werd uitbetaald.

Punt 3. Voorstel H.B. tot wijziging van art. 28

Huishoudelijk Reglement.

V. geeft hierop een korte toelichting.

SNEEK wil eerst enkele woorden in het algemeen zeggen. Het is de afgevaardigde een vreugde met veel imkers onder bekwame leiding aanwezig te zijn. Hij is V. dankbaar voor zijn leiding bij ons Jubileum-feest en brengt ook dank daarvoor aan de afdeling Assen.

Terzake het voorstel zegt SNEEK, dat het rapport van de Kascommissie in 1946 een suggestie inhield om 3 leden in de commissie te benoemen. Waarom wordt hierover met geen woord gesproken? Het is weer de oude klacht van onvoldoende voorlichting door het H.B., welk euvel verlamd werkt op de afdelingen; deze moeten actief blijven. Volgens de Statuten vormt de A.V. de hoogste macht in onze vereniging. Artikel 10 moet geen dode letter worden. Indien de voorstellen zo goed mogelijk worden toegelicht, zal de beoordeling gemakkelijker worden, het M.S. is er voor voorlichting.

Onze Vereniging moet niet enkel suikerleverancier zijn. Afgevaardigde haalt de woorden van Thorbecke inzake „openbaarheid” aan en besluit, dat we geen imkers-combinatie maar een vereniging van flinke imkers moeten zijn.

V. is gevoelig voor de vriendelijke woorden, maar de dank voor het jubileumfeest komt de afdeling Assen toe (applaus). De critiek zal ter harte worden genomen. Openhartigheid is een primaire eis. V. verwijst terzake naar de consumés over de H.B.-vergaderingen in het M.S.

SNEEK gaat accoord met het voorstel.

BORCULO vraagt aan SNEEK waarom deze afdeling zelf geen toelichting geeft bij haar voorstel, waarop SNEEK antwoordt hierop bij de behandeling van dit voorstel te zullen terugkomen.

Het voorstel wordt zonder stemming aangenomen.
Punt 4. Rapport van de Commissie Nazlen Boeken en Notulen 1947 en aanwijzing van de afdelingen, die de commissie 1948 zullen benoemen.

V. deelt mede, dat voortaan de balansen enz. niet meer in het M.S., maar daar toch alle leden hiervan kennis moeten kunnen nemen, in de agenda voor 1949, die 180 blz. zal tellen, worden opgenomen.

A.V. gaat accoord.

V. herinnert aan het onaangename accident te Assen op de A.V. voorgedaan. Er is voor gezorgd, dat zo iets niet meer zal kunnen plaats vinden. De commissie is thans tevreden over het financieel rapport. De accountant, van Mourik, zal eventueel nog nader toelichten.

RENKUM gaat niet accoord met het rapport 1946. Er staan zelf fouten in. Volgens de afgevaardigde treft de accountant Rinzema geen blaam, zoals men uit de rapporten van de Heer van Mourik zou kunnen opmaken.

V. zegt, dat het rapport afdoende bewezen heeft, dat de administratie in orde was; het werk van Rinzema was niet bevredigend. Door slechte gezondheid was deze niet in staat alles voldoende waar te nemen. Bij een conflict tussen Rinzema en het H.B. heeft eerstgenoemde bedankt. Het H.B. heeft hem geen verwijt gemaakt en hem dank betuigd voor de bewezen diensten. Van Mourik heeft de administratie modern opgezet.

Van Mourik deelt mede, dat er inderdaad zetfouten in de verslagen staan. Er zijn fouten naar voren gekomen. Hij vindt het verwijt van RENKUM niet gegrond.

RENKUM vindt, dat voor leken het rapport de indruk maakt, dat de vorige accountant er maar wat van gemaakt had.

V. merkt op, dat de commissie in 1947 ons overrompeld heeft, vandaar het conflict, maar dit is thans opgelost.

Rapport wordt zonder stemming goedgekeurd.

Punt 5.

a. Het H.B. stelt voor om het Internationaal Congres in 1949 te doen houden in Amsterdam en het daarvoor een crediet te verlenen groot f 10.000, te verdelen over de jaren 1948 en 1949.

V. deelt mede, dat reeds in 1940 de A.V. het H.B. gemachtigd heeft dit congres voor 1941 te organiseren, maar door de oorlogstoestand is hiervan niets gekomen. Het plan is nu dit congres in 1949 te Amsterdam te houden. De afdeling Amsterdam zal de directe gastvrouw zijn, onder leiding van de Vereniging. Het congres zal een stap moeten zijn naar een wereld-Bijen-Unie. Aan de regeringen van alle landen zal een vragenlijst worden gezonden om toe te treden tot de Unie en V. denkt, dat deze Unie meer kans van slagen zal hebben dan de U.N.O.

Het gevraagde bedrag is zeker gerechtvaardigd. De kosten van het congres zullen niet alleen door ons worden gedragen. De andere verenigingen en de Regering zullen wellicht eveneens bijdragen. Er zullen vermoedelijk 500 congressisten komen. Het is een mooie reclame voor ons land en we zullen ons beste beentje moeten voor zetten. De Heer de Roever te Gorinchem heeft de voorbereiding in handen.

WESTLAND vraagt waarom er geen tentoonstelling aan het Congres verbonden is. V. deelt mede, dat deze mogelijkheid op de voorbereidende vergadering te Bern is besproken. Een tentoonstelling vraagt veel uitgaven en zal het Congres niet voldoende kunnen bieden. V. vreest een financiële débacle. Te Zürich was de bijenteelt-tentoonstelling een onderdeel van een grote tentoonstelling. Maar de mogelijkheid is nog niet verworpen.

BUIKSLOOT zegt, dat vele van haar leden in Amsterdam wonen en wil medewerken het congres te organiseren.

V.: Amsterdam zal Buiksloot zeker willen inschakelen. AMSTERDAM accepteert de hulp.

Het voorstel wordt zonder stemming aangenomen.

SNEEK heeft met het maken van een opmerking gewacht totdat het voorstel is aangenomen, wil echter in het M.S. een korte uiteenzetting over het Congres, hetgeen zeker door de leden op prijs zal worden gesteld.

V. zegt, dat dit geen bezwaar is. De afdelingen zullen afschriften der uitgaande stukken ontvangen in de Nederlandse taal. De lezingen zullen vooraf, in drie talen (Frans, Duits en Engels) gedrukt, verspreid worden. Aan de Roever zal worden gevraagd de gevraagde uiteenzetting in het M.S. te geven.

Eén der afgevaardigden merkt op, dat bij de behandeling van het vorig agendapunt verzuimd is de afdelingen aan te wijzen om de boeken te controleren.

ASSEN en ALBERGEN worden aangewezen.

b. Het H.B. stelt voor de Heer R. ter Brugge te Heiloo te benoemen tot ere-lid der Vereniging, wegens zijn grote verdiensten als lid van het H.B. bewezen.

V. geeft een toelichting. Door de verkiezing zijn wij ter Brugge statuair kwijtgeraakt uit het H.B. V. heeft diep respect voor de vele werkzaamheden door ter Brugge voor onze Vereniging gedaan, dit moet tot uitdrukking komen, ter Brugge mag van ons niet vervreemden, vandaar dat V. gemeend heeft ter Brugge het ere-lidmaatschap te moeten aanbieden. (Langdurig applaus).

V. bedankt ter Brugge, die naar het podium is gekomen, nog persoonlijk.

Afdeling HEILOO brengt dank voor deze benoeming.

c. Het H.B. stelt voor om van de winst, welke op de tabak is gemaakt door verschil van banderolles- en inkoopsprijs, f 10.000 te reserveren voor tegemoetkoming aan de afdelingen bij het vertonen van de Verenigingsfilm.

V. zegt, dat het de bedoeling is de film eerst in een centraal punt der 14 districten te doen draaien en wel 2 voorstellingen per dag. Dan zal de film voor het publiek vertoond worden, de leden zullen geen entree behoeven te betalen. De moederfilm blijft thuis, de copie gaat op reis. De exploitatie vindt door het Algemeen Secretariaat plaats. Er zal 5 dagen per week gedraaid worden. We zijn het eens geworden over de aankoop van een projectie-apparaat.

WARNSVELD vraagt hoe de regeling zal zijn na de vertoning in de 14 districten. V. zegt, dat hiervoor een regeling zal worden getroffen, waarvan het schema in het M.S. zal komen.

V. geeft nog enige toelichtingen op het tabaksgeld.

BEEMSTER vraagt hoe groot de tegemoetkoming zal zijn, er zal wel verschil in de kosten zijn.

V. wil geen evenredige verdeling. De commissie zal uit een pot kunnen toewijzen volgens begroting van de afdeling. Minder gesitueerde afdelingen moeten meer tegemoet worden gekomen.

BEEMSTER stelt voor procentsgewijze.

V. zegt, dat kleine afdelingen met 20 à 30 leden steun moeten hebben, grote met 200 of 300 leden zullen die niet nodig hebben.

DOETINCHEM wil film voor meerdere afdelingen tegelijk laten draaien, dan zijn er minder kosten.

V. zegt, dat de film in de 14 kringen zou kunnen worden vertoond.

Voorstel wordt zonder stemming aangenomen.

d. Het H.B. stelt voor een crediet, groot f 1000, toe te staan als tegemoetkoming in de kosten van uitzending van een bekwaam entomoloog naar Amerika, die zich aldaar door het volgen van een cursus, practisch op de hoogte kan stellen van de kunstmatige bevruchting van bijenkoninginnen, onder daarvoor door het H.B. vast te stellen voorwaarden.

DEN HAAG vindt de toefichting onvoldoende en f 1000 niet veel. Indien dit een kwestie van groot belang is, dan moeten we een eigen persoon met eigen middelen zenden. We moeten op grote schaal te werk gaan.

V. zegt, dat dit voorstel is ontstaan door een verzoek uit de afdeling Amsterdam. De Stads-universiteit aldaar zendt een entomoloog uit naar de V.S. Het plan

is deze daar 7 à 10 dagen langer te laten blijven voor het volgen van een cursus.

DEN HAAG blijft erbij de zaak flink aan te pakken, desnoods f 10.000.

V. zegt, dat hierover veel in het H.B. is gesproken. Volgens Minderhoud zou dit een zaak voor het Instituut zijn. (Hierbij merkt de V. op, dat hij verzuimd heeft de beide aanwezige consultants welkom in ons midden te heten, welk verzuim hij hierbij herstelt). De uitzending van de entomoloog is intussen uitgesteld, de urgentie van het voorstel is daarmee vervallen. In Engeland worden ook reeds cursussen gegeven.

Het Rijks-serum-instituut zou het apparaat wel willen importeren, maar er zijn geen deviezen voor beschikbaar.

DEN HAAG zegt nogmaals, dat we te bescheiden zijn, we moeten niet van anderen afhankelijk zijn. Hoe heeft men gedacht, dat we zullen worden ingelicht.

V.: Door een rapport van de entomoloog.

DEN HAAG wil weten waarom er geen lid wordt uitgezonden.

V. zegt, dat we geen invloed hebben op de uitzending van deze ambtenaar.

DEN HAAG vraagt of er contact is gezocht met de regering.

Een H.B.-lid antwoordt, dat een uitzending niet gemakkelijk is, de entomoloog zou voor de coloradokever gaan.

V. wil aan de regering vragen de consultants uit te zenden, zo nodig naar Engeland.

ROTTERDAM heeft de bezwaren van DEN HAAG ook. Men moet een bijen-deskundige uitzenden. Is dit het geval? (geroep ja). Is prof. Dalton niet de aangewezen man? Voelt ook voor Engeland. Het resultaat moet een deskundig rapport zijn. De entomoloog moet bereid zijn de leden in te lichten, we moeten ons niet vastleggen aan een man, die we niet kennen.

V. vraagt het voorstel aan te nemen.

DEN HAAG wil geen beperking van f 1000.

RENKUM vindt voorstel H.B. juist, raadt aan dit aan te nemen. SNEEK steunt dit. DEN HAAG noemt Dr. Velthoen en geeft in overweging haar voorstel aan te nemen. H.B. moet actief blijven.

V. vraagt of DEN HAAG dan blanco crediet wenst. DEN HAAG zegt van ja. V. vindt dit onnodig.

BUIKSLOOT steunt DEN HAAG.

WALCHEREN wil bij voorstel H.B. blijven, vindt amendement DEN HAAG te ver. V. vindt dit ook; wil tot f 2000 gulden gaan.

DOETINCHEM is voor f 1000, raadt dit aan te nemen. BEMMEL vindt, dat we al geld met het bevruchtungsstation verknoeid hebben, vindt het doel goed.

GRONINGEN voelt voor de uitzending naar Engeland, vraagt naar het praktisch nut. Kan na de uitzending de entomoloog proeven nemen?

Medegedeeld wordt, dat Dr. de Wilde inderdaad zijn instrument zal demonstreren.

ROTTERDAM zou gaarne een apparaat hebben en vraagt of H.B. de aanschaffing kan bevorderen.

WARNSVELD wil H.B. meer armslag geven. Zal de entomoloog een apparaat meebrengen uit Amerika en is dit in de f 1000 begrepen? Wil tot f 2000 gaan.

V. vraagt hierop een crediet van f 2000. H.B. zal er bij de regering op aandringen, dat de consultants zullen gaan.

BEEKBERGEN wil het H.B. vrij mandaat geven en één der consultants uitzenden. Het H.B.-lid v. d. Broek heeft met Dr. Velthoen gesproken, deze is zover, dat hij het toestel zal kunnen bedienen. Door de regering zijn deviezen voor een bedrag van 95 dollar geweigerd. Het toestel zal er toch komen.

VEENENDAAL wil voorstel H.B. handhaven.

V. stelt dan voor geen hoger bedrag uit te trekken. (Applaus).

Naar aanleiding van een opmerking van een afgevaardigde, dat hij gebonden is aan het voorstel van f 1000, zegt DEN HAAG, dat men niet de afgevaardigden met een vast mandaat moet sturen. DEN HAAG vraagt stemming, is tegen beperking.

V. zou met het oog op de tijd dit voorstel gaarne zonder stemming afdoen en vraagt of de A.V. in meerderheid voor het voorstel van het H.B. is. Geroep van ja.

V. vraagt of we nogmaals f 1000 moeten uittrekken. Uit de opgestoken handen blijkt van niet.

V. zegt dan dat er f 1000 zal worden uitgetrokken (applaus). V. voelt nog het meeste voor Engeland.

BILTHOVEN wil weten wat of het Zuiden doet.

V. zegt, dat wij dit voor onze leden doen. Het Instituut zal later voor alle verenigingen werken.

HATTEM zegt, dat de discussies ons niet veel verder gebracht hebben, is bang voor de gevolgen. Wijst op de droogmaking van de N.O.-polder.

V. zegt, dat we nu aan de vraag komen of de mens het recht heeft om in de natuur in te grijpen. Maar er bestaat hier urgentie en sluit de discussies over dit onderwerp.

Punt 6. Voorstel afd. SNEEK betreffende vergoeding reiskosten.

Naar aanleiding van de vermelding bij dit punt op de agenda, dat bij dit voorstel geen toelichting was, deelt SNEEK mede, dat er zeker een toelichting was ingezonden, afgevaardigde overhandigt V. een afschrift hiervan, dat deze gedeeltelijk voorleest. Hij vraagt de mening van de A.V.

BEEMSTER vindt het ideaal, dat we als de bijen allen gelijk zijn en dus allen in de derde klasse reizen (applaus).

V. laat zich hierover liever niet uit. De verblijfs-gelden zijn niet hoog, sommige H.B.-leden hebben hierdoor nadeel. De traditie was tweede klasse, staan in volle treinen valt niet mee.

WESTLAND brengt haar voorstel van 1947 naar voren, vindt houding SNEEK vreemd. Hoe heeft men zich de terugwerkende kracht gedacht. Blijft voor derde klasse. Vergoeding moet dan maar hoger (applaus).

VLAARDINGEN zegt, dat in 1947 het voorstel met haast algemene stemmen is aangenomen, men is toen denkkelijk wat overhaastig te werk gegaan. Ons H.B. is zuinig. Bij de meeste organisaties reist het H.B. wel tweede klasse. Dit is ook voor ons H.B. geen overbodige luxe (ook applaus).

VAASSEN wil keuze aan H.B. laten.

BARNEVELD vraagt hoe groot het verschil per jaar zal zijn.

V. schat op f 150, vraagt niet kinderachtig te zijn (applaus).

Een afdeling wil vergoeding per km.

KOLLUM vindt deze discussie onze Vereniging onwaardig (applaus).

V. vraagt of de meerderheid voor de tweede klasse is, dit is het geval, waarop het voorstel wordt aangenomen.

EERBEEK dankt de V. voor zijn woorden ter nagedachtenis aan PANNEKOEK.

Te 13.15 wordt gepauzeerd om te lunchen, na de maaltijd zullen eerst gedeelten uit de film gedraaid worden.

Te 14.50 heropent de V. de A.V. en wijdt eerst enige woorden aan de film. Hij brengt dank aan de Heer Roosdorp voor de artistieke uitvoering. V. zou nu eerst graag tot de huldiging der ambtenaren overgaan. A.V. gaat accoord.

Eerst spreekt V. Joustra toe en brengt hem dank voor het vele werk, dat deze in de laatste 25 jaar voor onze vereniging heeft gedaan. Joustra zal waarschijnlijk spoedig heengaan als Secretaris-Penningmeester, maar zal nog als redactielid aan ons M.S. verbonden blijven. Joustra is een bescheiden man, wars van elke hulde, maar wij willen deze stille werker te midden van zijn vaste medewerkers huldigen. Ook uit de leden is daartoe een comité gevormd. V. brengt eerst Joustra officieel hartelijke dank. Hij is begonnen in een tijd met veel stormen, maar is er in geslaagd de gevaren te omzeilen. Voor 11 jaar waren we een organisatie met 11 à 12.000 leden. We hebben nu een dubbel aantal. Dat is Joustra's werk. We hebben nu een landelijke organisatie van bijentelers, waaraan de naam van Joustra voor eeuwig is verbonden. Mevr. Joustra

en schoondochter worden ook in de huldiging betrokken. Namens het H.B. biedt V. een kofferschrijfmachine aan en hoopt, dat hierop nog menig artikel voor ons M.S. getypt zal worden. V. heeft Joustra het meest bewonderd in zijn eenvoudige wijze van omgang. Zijn handboek is nog steeds populair door de eenvoudige wijze, waarop hij de stof heeft bewerkt. Joustra was steeds trouw aan de Vereniging, vooral tijdens de bezetting; hij heeft het bezit van ons gered. Voor zijn gezin biedt V. nog een pendule aan.

Daarna spreekt de V. de heer v. d. Bend toe, die ingaande 1 Januari 1948 wegens leeftijd is afgetreden. Hij herinnert aan de vroegere A.V., die ware Poolse landdagen waren en waarin het quotum en de afdeling handel steeds de mikpunten waren. Dat is onder leiding van v. d. Bend anders geworden. V. hoopt, dat de afgetreden functionaris in de toekomst ons nog met raad en daad terzijde zal staan, we hebben hem niet vergeten. V. biedt tenslotte een ameublement, bestaande uit 4 stoelen en 2 fauteuils aan, waarvan een exemplaar in de zaal aanwezig is.

Daarna komt de pakhuischef aan de beurt. Hij is de man, die blijft. Men wordt niet beoordeeld naar de plaats, die men inneemt, maar naar de wijze waarop men zijn werkzaamheden uitoefent. Visser is steeds vrolijk en werkzaam. V. overhandigt hem een gouden horloge met ketting, welke niet dient om de tijd om te beginnen aan te wijzen, maar om naar huis te gaan. V. waardeert het werk van Visser en hoopt, dat hij nog jaren zal blijven.

(Wordt vervolgd)

Afdelingsberichten

BUNNIK EN OMSTREKEN. Aan de leden, belanghebbers en andere afdelingen wordt medegedeeld dat het Secretariaat van de afdeling per 15 Juli j.l. als vanouds weer luidt: G. A. van 't Hoenderdal, Provinciale weg 68, Bunnik. Men neme hier goede nota van.

Tevens koopt de afdeling collectief imkersartikelen in bij Afdeling Handel. De leden kunnen zich hiervoor vervoegen bij A. N. Witjes, Groeneweg 20, Bunnik.

AFD. ENSCHEDE. Behalve voor cursussen in bijenteelt voor beginners en cursussen in bijenteelt voor gevorderden, kunnen tegenwoordig ook bijzondere cursussen in bijenteelt door het Rijk worden gesubsidieerd.

De cursussen voor beginners en die voor gevorderden beogen een algemeen overzicht te geven van het leven der bijen en de behandeling der volken. Zij zullen in de regel geleid worden door de onderwijzers of tuinbouwwakonderwijzers, die een opleidingscursus hebben gevolgd en geslaagd zijn voor het daaraan verbonden examen.

Maar behalve beginnelingen en gevorderde imkers, zijn er ook bekwame practici, die wel eens graag over een zeker onderdeel van het vak wat meer willen weten. Men raakt nu eenmaal in ons vak nooit uitgeleerd. En er zijn overal mensen, die op een bepaald gebied grote ervaring hebben gekregen, waarvan anderen zouden kunnen profiteren. Men moet al een heel hoge dunk van zichzelf hebben, als men meent van een ervaren vakgenoot niets te kunnen opsteken.

Daarom kunnen nu ook bijzondere cursussen in bijenteelt door het Rijk worden gesubsidieerd. Deze cursussen bestaan uit 6 lessen van 2 uur, zijn toegankelijk voor een ieder, die de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt. Het is niet de bedoeling, dat beginnelingen op zo'n cursus worden toegelaten. Integendeel, zij zijn bestemd voor de praktische imkers, die over een bepaald onderdeel nog graag wat willen leren.

Deze bijzondere cursussen kunnen worden gegeven door een onderwijzer of tuinbouwwakonderwijzer, die in het bezit is van de bevoegdheid om les te geven in bijenteelt, doch ook door een in het te behandelen onderwerp bijzonder ervaren persoon. Deze laatste behoeft dus niet gediplomeerd te zijn.

Zulk een „Bijzondere Cursus" is deze winter georganiseerd door de Afdeling Enschede en geleid door de heer

A. te Winkel te Enschede en had tot onderwerp: zwermverhinderings.

Deze cursus is bezocht door niet minder dan 23 leerlingen en uit de trouwe opkomst bleek wel, dat het onderwerp aller belangstelling had.

Beginnende met te wijzen op het grote verschil tussen de bedrijfsmethoden bij de korfmijnerij en die der moderne kastmijnerij, stelde de heer te Winkel op de voorgrond, dat, wil men enig succes bereiken, men terdege op de hoogte moet zijn met de drachtmogelijkheden van de streek waar men imkert.

Voorts is het van groot belang dat men regelmatig aantekening houdt van de toestand der volken, waaruit men dan na verloop van enkele jaren kan afleiden, welke volken de beste zijn.

Dit is vooral van belang, omdat we ons er op moeten toeleggen ons bijenras te verbeteren. We moeten komen tot zeer zwermtrage volken, want de ervaring heeft wel geleerd, dat zwermende volken weinig honing leveren.

In het buitenland is men ons daarin ver voor en al is het in ons dicht bevolkte land heel moeilijk niet gewenste darren te weren, toch is er z.i. heel wat te bereiken door regelmatig van de beste, weinig zwermvlustige volken te telen.

Daarbij is de darrentelt van evenveel belang als de koninginnetelt.

Hieraan wordt z.i. in ons land te weinig aandacht geschenkt.

Daarnaast zijn er verschillende methoden, die ten doel hebben het zwermen tegen te gaan en zo mogelijk te verhinderen.

Wil men echter hiermede succes bereiken, dan is het noodzakelijk, dat we iets omtrent de oorzaken van het zwermen weten, omdat daarmede bij de verschillende methoden rekening gehouden moet worden.

Het zwermen is n.l. een oerinstinct der bijen, dat door verschillende factoren beïnvloed wordt.

Kunnen we nu door het wegnemen of voorkomen van zwerm-bevorderende factoren en het toepassen van bedrijfsmethoden, het zwerm instinct zodanig beïnvloeden, dat dit zich niet of in veel mindere mate doet gelden, dan is het z.i. mogelijk op de duur tot zeer zwermtrage volken te komen en dit is het, wat we bij de moderne kastmijnerij nodig hebben.

Achtereenvolgens heeft hij daarna uitvoerig behandeld het maken van kunstzwermen, voorts de onderzet- en omhangmethode, deze laatste gecombineerd met de separatiemethode en tenslotte de separatiemethode volgens Snelgrove, een en ander gedemonstreerd met kast en separatoren.

Hierbij heeft hij tevens aangetoond, hoe gemakkelijk bij toepassing van deze methoden tegelijk teeltkeus toegepast kan worden. Vooral de separatiemethode, welke hij zelf al een groot aantal jaren met succes toepast, acht hij voor de kleine imkers van veel belang, omdat daarbij geen onderbreking van de broedaanzet plaats vindt.

De laatste les, waarop hij een korte herhaling van de gehele cursus gaf en waar aan enkele der cursisten vragen werden gesteld, werd bijgewoond door Dr. Minderhoud, wiens aanwezigheid door allen zeer op prijs werd gesteld.

Aan het einde meende Dr. Minderhoud uit hetgeen hij gehoord had te mogen concluderen, dat deze cursus een succes geweest is en hij was van mening dat dergelijke cursussen meer gegeven dienen te worden.

Op deze manier kunnen de imkers veel van elkaar opdoen, wat direct in hun eigen belang is, doch indirect ook voor de gehele imkerij.

Voor de jonge imkers zijn er tenslotte nog drie lessen aan toegevoegd om hen over het geheel wat meer wegwijs te maken.

De Afdeling Enschede kan met genoegen op deze cursus terugzien.

AFD. GOEREE EN OVERFLAKKEE. Op 8, 9 en 10 Juli werd te Middelharnis een landbouwtentoonstelling gehouden, waar in een tweetal loodsen verschillende verenigingen op het gebied van land- en tuinbouw met een stand uitkwamen. Ook onze afdeling had er een mooie stand. De Afdeling Handel had een collectie imkersartikelen in bruikleen afgestaan, een paar leden een collectie honing, een ander een collectie meubelwas in verschillende kleuren en potten, een ander een mooie honingslinger, terwijl één

lid een observatiekast met levende bijen, waarbij een geriekte koningin aanwezig was, tentoonde. Dit was wel de attractie van onze stand.

Tientallen verdrongen zich voor onze stand. Er waren onderwijzers met hun gehele klas aanwezig. Op Donderdag en Vrijdag was het bezoek matig, doch des Zaterdags was het overweldigend. Op die dag moesten 'smiddags en 's avonds steeds twee man in de stand aanwezig zijn. Uren aaneen dromde jong en oud voor onze stand en we zijn ervan overtuigd dat wij met onze expositie de bijenteelt nader bij het publiek hebben gebracht. Door sommige mensen werd met veel interesse naar het leven der bijen geïnformeerd en voor enkelen was het een openbaring. Onvermoeid gaven de voorzitter Mastenbroek, het bestuurslid Koese, het lid Jansen en de secretaris hun explicaties. Zij hebben met het publiek mede-genoten.

AFD. WORKUM E.O. Op 14 Juli 1948 had een vergadering van genoemde afdeling plaats. Na opening door de voorzitter werd op een vlotte wijze de agenda afgewerkt. Als voornaamste punt kwam hierop voor, het afscheid van de reeds vertrokken secretaris N. van Zanten. De voorzitter sprak de scheidende functionaris toe en dankte hem voor het vele, dat hij voor de Afdeling Workum had gedaan.

Verder werd besproken een heidereis en men kwam overeen die reis te organiseren, terwijl een commissie werd benoemd om plaats te zoeken voor een zestigtal volken. Nog werd natuurlijk druk gesproken over de ernstige tegenslag met de weersgesteldheid; de witte klaverweiden die er buitengewoon mooi voorstaan, kunnen vrijwel niet worden bevoegen. In de loop van 1948 werd aan het „Groene Strand” door de afdeling een bijenpark ingericht met volle medewerking van het gemeentebestuur. Dit is een weide-gelegen-

heid van 586 H.A. groot, waarop de witte klaver ieder jaar op 1 Juni in volle bloei staat, alzo een buitengewone vlieg-gelegenheid, die plaatselijk benut wordt. Mogelijk kan een deel van dit terrein een volgend jaar ook tegen geringe vergoeding voor de buiten de gemeente, woonachtige imkers worden opengesteld. Ook dit jaar is door de slechte weersgesteldheid, op dit terrein niet veel honing gewonnen.

Toch gaat de Afdeling Workum op de ingeslagen weg voort en stijgt het ledental voortdurend. Waren in 1940 te Workum e.o. slechts een vijftal imkers te vinden, thans, door gemaakte propaganda, telt deze bloeiende afdeling ruim 40 leden.

Besloten werd op de vergadering, dat in de komende wintermaanden weer een gezellige feestelijke vergadering van leden, genodigden en dames zou worden gehouden.

Het bestuur van deze afdeling is thans samengesteld uit de volgende personen: Voorzitter W. Kelderhuis, Workum; secretaris G. Wouda, Workum; penningmeester B. de Jong, Workum; algemeen adjunct R. Koopmans, Koudum.

AFD. KOLLUMERZWAAG. — Met leedwezen geeft het Bestuur kennis van het overlijden van haar geacht medelid en oud-Bestuurslid Sake Dusk van der Meer, nog maar 55 jaar oud.

Zijn liefde voor het bijenleven en hulpvaardigheid stond bij ons in zeer hoge waarde. Zijn nagedachtenis zal bij ons blijven voortleven. Rust in vrede, beste vriend.

Namens het Bestuur afd. Kollumerzwaag:

P. TAMSMA, Voorzitter.

A. J. KORPORAAL, Secretaris.

Hoe ik „Imker” werd

Zoals het velen gaat: „Onbekend maakt onbemind” en eveneens als zovelen, ik vond het iets „griezeligs”, iets „angstig” om zelf bijen te houden; natuurlijk met het oog op 't „steken”. Nu kwam het grote toeval! Een buurman-„bijenhouder” zat in een lastig parket, in verband met de verre standplaats van zijn kast. Op de desbetreffende vraag was ik direct bereid zijn kast in mijn tuin een goed plaatsje te geven.

Het was 2 jaar geleden, dat ik dus op deze wijze een kijkje kreeg op het mooie en interessante werk van imkeren. De bijen kregen mij alzo te pakken en ik ben nog steeds mijn buurman dankbaar, die mij onbewust hiertoe heeft gebracht. De geleende lectuur, o.a. Jaargangen „Groentje”, Leerboek van Joustra en Handboek van Schotman droegen het hare er toe bij om natuurlijk ook met een kast te beginnen.

Inmiddels spijt het mij nu geweldig, dat ik met de „bijtjes” niet veel eerder ben begonnen, of laat ik liever zeggen, dat ik het werk niet veel eerder van nabij had gezien.

Nu zou ik de Afdelingsbesturen het volgende in overweging willen geven, of beter, zou het Hoofdbestuur, resp. de afdelingen 't volgende willen vragen:

Is het niet mogelijk nu en dan een propaganda-vergadering, lezing, of wat zeer aan te bevelen is, een beperkte tentoonstelling te houden, eventueel in samenwerking met de plaatselijke afdeling der Nederlandse Natuurhistorische Vereniging. Deze laatste is hiertoe natuurlijk bereid. Immers, zo bestaat er b.v. tussen de Afdeling Hilversum der N.V. en de Nederl. Ver. der Bijenteelt een aangename samenwerking, doordat zij lezingen houden, alwaar de leden weder-

A. Teune

*Ter overdenking der Afd.-Besturen
van de Vereniging voor Bijenteelt*

zijds gratis toegang hebben. De bezoekers en introduce's, w.o. zich natuurlijk a.s. Imkers kunnen bevinden, kunnen dan een circulaire ontvangen met beknopt overzicht der Vereniging voor Bijenteelt en vooral met namen en adressen waar een „nieweling” eens persoonlijk met het bijenleven bekend kan raken, alvorens te beginnen. (Geen gevaar, want een extra kap moet aanwezig zijn).

Op deze wijze moeten er m.i. meer amateurs komen en na een jaartje eigen praktijk, zal hij moeten instemmen met het welgeslaagde lied van Anne de Vries op ons Gouden Bijenfeest te Assen, n.l.:

Als een man bij zijn bijen zit,
Zijn kasten en zijn stal,
Dan vergeet hij zijn vrouw en kind,
Zijn zorgen bovenal.
Als hij luistert naar 't bijenlied,
Of kijkt naar 't jonge broed,
Komt er vreugde in zijn hart,
Dan is het leven goed.

Bussum.

FOTO OMSLAG:

*Deze foto geeft bijenvolken op de heide weer.
Mogen ze er volop honing halen.*

INGEZONDEN

Ruurlo, 29 Juni 1948.

Vrij onverschillig nam ik op de vergadering in Assen kennis van de mededeling, dat door het bestuur een overeenkomst met een Verzekeringsmaatschappij tot stand was gekomen, waardoor alle leden met hun bijenstal bij schade, ontstaan door brand, diefstal en vervoer, gedekt zijn.

In het algemeen voel ik niet veel voor verzekering, omdat ik hetgeen het leven zo als ervaring op mijn pad brengt, zo veel mogelijk zelf wil dragen en verwerken, ook als het moeilijk is.

Dat ik nu zeer erkentelijk ben voor het werk, door het Hoofdbestuur in dit opzicht verricht, mag blijken uit het volgende:

In de herfst van 1947 ben ik begonnen met de ontginning van een stuk bosgrond van ca. 3 ha in de omgeving van Ruurlo. Mijn 18 meter lange bijenstal bracht ik met veel zorg en kosten van Putten-Ermelo over en met behulp van enige timmerlieden en door vernieuwing van palen bouwden we hier het geval weer op.

De bedoeling is een modelbijenteelt-inrichting op te bouwen in combinatie met een fruit-hazelnoot-plantage.

De bijen stonden nog bij een imker in de buurt en onder andere was in de stal hout van kasten, bijen-paviljoen en imkerswerk opgeborgen, alsook gred-schappen, was enz.

In een werkplaats naast de stal, die tevens als noodverblijf diende, waar ook veel kostbare dingen waren opgeborgen, stond een kachel en op 7 Maart

van dit jaar ontstond er bij het aanmaken brand en in een oogwenk stond alles in lichter laaie. Het werk van jaren ijverig verzamelen werd in 20 minuten vernietigd.

Ontmoedigd stond ik bij de puinhopen; hoe moet ik nu weer beginnen?

Dit overdenkende, kwam er een lichtpunt opdagen. Er was kans op een uitkering van de verzekering. Dus naar de Secretaris van onze afdeling, de schade opemaakt en aangemeld bij de Verzekeringsmaatschappij in Amsterdam. De vriendelijke ontvangst gaf mij nog weer meer moed en het vooruitzicht op vergoeding.

Men hoort dikwijls de mening verkondigen, dat de Verzekeringsmaatschappijen zich bij geleden schade zo veel mogelijk aan hun verplichtingen onttrekken. Ook nu werd dit geuit. De expert van de Maatschappij, de Heer Allaart, kwam echter reeds na enige dagen de schade opnemen, trof mij niet thuis, kwam na een 10-tal dagen weer terug en dit contact gaf mij de volledige overtuiging, dat men het geval op een zeer serieuze wijze behandelde.

Kort geleden is aan mij dan ook uitbetaald de somma van ruim f 3500.—.

Dat mijn gedachten met dankbaarheid uitgingen voor het door U genomen initiatief in deze, is wel duidelijk.

De metselaar en timmerlieden zijn nu bezig; er komt nu spoedig weer een goed onderkomen voor mijn volken, wel wat duurder, maar ook beter.

Rest mij nog mijn dank te betuigen aan de Verzekeringsmaatschappij de Waal en Zoon, die door haar expert de schade op een alleszins coulante wijze regelde.

Hoogachtend,
A. WEISS.

G. J. LANKKAMP - BATHMEN

VRAAG 37. Ik heb een volk, dat zwermende met geknpte moer, welke verwijderd werd. Spoedig was een bevruchte en leggende moer aanwezig. Volk is zeer sterk en heeft een honingkamer (geen rooster), die al aardig vol loopt. Boven op dit volk staat (gesepareerd) een zwerm van een ander volk in een honingkamer; die heeft ook een bevruchte moer en bijna de gehele honingbak is gesloten broed. Ik wilde die twee verenigen om zodoende twee honingkamers op het sterke volk te houden. Hoe leg ik dat aan? M.i. moer uit bovenste volk verwijderen. Gevolg: moerdoppen. Deze ná 6 dagen uitbreken en volken verenigen. Daarna rooster tussenleggen? (H. R. B. te Z.).

ANTWOORD: Na het moerloos maken van het bovenste volk moet het bodemgaas van de separator worden vrijgemaakt, d.w.z. de bedekking moet er afgenomen worden om de volken één nestreuk te geven. Als op 't onderste volk bedekking ligt, moet ook deze worden verwijderd. Door op deze wijze te handelen, worden in het moerloos gemaakte volk bijna zeker geen doppen aangezet. Na 1 à 2 dagen kunt U dan de volken verenigen.

VRAAG 38. Een late zwerm, die weinig kans geeft voor oogst van de heide; nu beginnen te voeren met suiker of toch meegeven naar de hei en dan verder te voeren? (H. B. te A.).

ANTWOORD: Het is van buitengewoon groot belang de bijenvolken vroeg te voeren. Dit wordt veel

te veel nog uit het oog verloren! Daar het volk in kwestie naar Uw eigen mening op de hei weinig zal halen, adviseer ik U het niet mee te geven en nu reeds met voeren een begin te maken. De eerste week dagelijks een klein beetje (dit bevordert de broed-aanzet meer dan bij veel geven). Daarna afvoeren tot het volk genoeg heeft. U heeft dan een flink volk met veel jonge bijen en verzegeld wintervoer.

VRAAG 39. De 11e Juni j.l. gaf mijn volk een zwerm af. Een paar dagen later, n.l. 18 of 19 Juni, brak ik op één na alle moerdoppen uit. De 15e Juli echter kwam ik tot de ontdekking, dat al het broed, dat zich in de kast bevond, darrenbroed was. Ik nam toen aan, dat de jonge moer op de bruidsvlucht verloren was gegaan en dat een z.g. malle moer legster was van de bewuste darreneitjes. Daarom haalde ik een raat met eitjes en larven uit de andere kast (van de bewuste zwerm) en zette die tussen de raten van het afgezwermde volk. Toen ik opnieuw controleerde, bleek mij, dat op het ingebrachte raam inderdaad een moerdop was aangezet. Dus dat was in orde! Maar, en dat is voor mij het onbegrijpelijke, ook op een der andere raten vond ik tussen het darrenbroed een gesloten moerdop. Hoe is dat mogelijk? (H. G. v. D. te A.).

ANTWOORD: Bijna zeker is de gesloten dop tussen het darrenbroed een red-cel, die het volk geen redding zal brengen, omdat ze is gebouwd niet op een werk-bijen-, maar op een darrencel. Moerloze volken doen een enkele keer een dergelijke noodspiong, maar ze worden er natuurlijk niet mee geholpen.

VRAAG 40. Kan ik een paar raampjes, waarin een flinke strook hard gekristalliseerde koolzaadhoning zit, aan de bijen geven voor bijvoeding? (W. F. te V.).

ANTWOORD: Beter is het de bijen met suiker in te winteren en de raampjes met koolzaadhoning in het voorjaar pas te geven. Voor wintervoer is koolzaadhoning minder gewenst.

Als ik deze keer mijn bijdrage schrijf, lijkt het of we in November zijn in plaats van midzomer. Verleden jaar haalden de bijen omstreeks deze tijd volop en thans, nu de weilanden hier in Friesland wit zien van de klaver, kunnen de bijen er niet op uit. Voor veel imkers zal het geen best jaar worden. Als U dit leest, zal de heide in bloei staan; laten we hopen, dat de maand Augustus de heidedracht gunstig zal zijn.

Het is wel eigenaardig, dat in ons land nog steeds heide en honing met elkander in verband worden gebracht. Honing oogsten zonder heide wil er bij de meeste mensen niet in en zo kan het in Friesland gebeuren, dat een Fries je de vraag stelt of je bijen in de Greidhoek wel wat zullen opleveren, en dat in een streek, die algemeen een uitstekend drachtgebied is.

Heidehoning is een product, dat in vele der West-Europese landen wordt gewonnen. De Schotse imkers hebben altijd beweerd, dat alleen hun land de echte heidehoning zou voortbrengen. In het American Beejournal van September 1939 komt een artikel voor: „Bijen op de heide“, waaruit het volgende:

„Want heidehoning is niet te winnen buiten de „de Britse eilanden en dan nog slechts in kleine gebieden.

„Ik vergeet niet de dopheide-honing, die gewonnen „wordt in delen van Noord-Europa, maar dat is niet „wat wij noemen echte heidehoning. De honing van „dopheide (*Erica cinerea*) is dun en gemakkelijk te „slingeren, terwijl de honing van *Erica vulgaris* zo „dik is, dat deze niet op de gewone manier geslingerd „kan worden, maar dat de raten geperst moeten „worden“.

Volgens de Beeworld 1947/6 verscheen in Schotland een boekje: De productie van Heidehoning, door A. S. C. Deans. Volgens genoemd blad heeft dit werkje verschillende goede dingen; niet het minste is de openhartige erkenning (ten minste door gevolgtrekking) dat heide-honing ook in andere landen dan Schotland gewonnen kan worden.

In Noord-Amerika is onze heide onbekend, misschien is dit wel jammer, want anders waren de moeilijkheden bij het slingeren allang opgelost. Ook onze erica-borstel en kolbtoestel zijn daar geheel onbekend. Voor zover ik kan nagaan is de erica-borstel een Noorse vinding. In alle landen waar de heide voorkomt, tracht men de moeilijkheden bij het slingeren op te lossen. Ik wil uit enige aantekeningen iets hierover mededelen.

In het boven aangehaalde nummer van de Beeworld komt het volgende artikel voor: Temperatuur om heidehoning te slingeren, door Rolf Lunder.

In vele delen van Noorwegen is er van de heide een goede dracht en heidehoning is onze meest belangrijke honing, maar ook hier de moeilijkheid, deze te slingeren zonder de raten te breken. Deze moeilijkheden zijn nu op voldoende wijze opgelost, zelfs nieuwgebouwde raten van het Noorse Standaardtype (36,5 bij 26 cm) kunnen nu zonder breuk geslingerd worden. Goede hulpmiddelen zijn werkelijk nodig, de kolbtoestellen met vaststaande punten voldoen niet. De nieuwe zijn gemaakt met losse naalden, met bolvormige uiteinden en zij voldoen uitstekend.

Het toestel moet tweemaal aan elke kant van het raam gebruikt worden; verder moet men een slinger hebben met koolen van gaas, die niet doorbuigen,

zodat de raten geen gelegenheid krijgen om te bulgen als er snel geslingerd wordt.

Maar de meest belangrijke factor is de temperatuur, tijdens het slingeren. De raten moeten van 12 tot 24 uur voor het slingeren in een verwarmd vertrek van 32 tot 35 graden Celsius verblijven en deze warmte wordt ook vereist tijdens het slingeren. Dan kan de heidehoning even gemakkelijk als zomerhoning geslingerd worden. De raten zullen volkomen ledig zijn en niet gebroken.

Het is geen pretje om bij zo'n temperatuur te werken, maar het gaat goed en vlug.

Het is mogelijk, dat heidehoning iets van zijn aroma verliest, maar de temperatuur is niet hoger dan in de kast en wij hebben geen nadelige gevolgen geconstateerd. Het zeven gaat ook goed bij deze temperatuur.

Tot zover de Noor, die met een kolbtoestel werkt.

In de Britse tijdschriften kwamen berichten voor over een apparaat, dat het mogelijk maakte heidehoning te slingeren, n.l. de Perforextractor; deze machine zou voldoen. Ik vroeg aan de uitvinder en fabrikant nadere inlichtingen, waarop ik een circulaire kreeg toegezonden; er was echter geen afbeelding bij.

Volgens de circulaire is de Perforextractor een gepatenteerd apparaat om de middenwand van een raat te doorboren (perforating), voordat deze geslingerd wordt. (Extraction).

Uit de gebruiksaanwijzing het volgende:

De bewerking moet plaats vinden in een warm vertrek. De raten met een warm mes ontzegelen, waarna elk raam beurtelings op het bord geplaatst wordt met de beste zijde onder. De stangen houden de raten met behulp van de vleugelmoeren in de goede positie. Draai deze niet te vast, anders wordt de raat aan de onderzijde beschadigd. Nu wordt de Perforextractor aan één einde zachtjes drukkend op elk handvat gelijkmatig in de raat gevoerd, totdat contact met het houten bord wordt gevoeld; hiermede gaat men door totdat de gehele raat is behandeld. Dit gebeurt alleen aan één zijde. Vervolgens wordt het raam losgeschroefd en voorzichtig van het bord getrokken, zonder het raam op te lichten, daar de raat anders door de zuiging zou breken. Het slingeren vindt vervolgens op de gewone wijze plaats. De gewone slinger moet worden gebruikt; het radicaaltype is niet geschikt. Het apparaat heeft het meeste succes met goed uitgebouwde, goed gevulde raten, welke niet bebroed zijn geweest. De prijs is compleet ongeveer 25 gulden.

Ik heb altijd gemeend, dat de bijen gaten in de middenwand van een uitgebouwde raat niet herstellen, maar dit schijnt wel het geval te zijn; volgens een gebruiker zouden de raten na een week in de kasten terug te zijn geweest, weer als nieuw zijn.

Ik vroeg aan een groot-imker in ons land zijn oordeel naar aanleiding van de circulaire; zijn lakoniek antwoord was: „Is niet geschikt“.

Ik heb van een bebroede raat de middenwand gedeeltelijk met een spijker doorboord en dit raam weer in een honingkamer gehangen, maar het ongunstige weer heeft het nog niet mogelijk gemaakt een gevolgtrekking te maken.

Na Noorwegen en Engeland komt Frankrijk aan de beurt. In dit land wordt ook veel heidehoning gewonnen en hier ook de zelfde moeilijkheden. In de Revue française d'Apiculture 1947/3 worden de Franse imkers opgeroepen tot een Heide-congres, dat in Mei gehouden zou worden. Apparaten om honing te slingeren zouden in werking te zien zijn, waarvan de verkregen resultaten zouden vergeleken en gepubliceerd

worden. Alle Franse imkers waren welkom en ramen uit geheel Frankrijk konden worden ingezonden.

Het congres vond op 9 en 10 Mei 1947 plaats. De eerste dag werden verschillende dingen besproken betreffende het reizen naar de heide; de tweede dag was gewijd aan het slingeren.

Twee heren zouden elkander bekampen: Colleville met het „Kneed-systeem”, met het apparaat Ranouard en Vassor met het „Doorboersysteem”.

Colleville liet in 1938, na de buitenlandse werktuigen te hebben bestudeerd door een jong ingenieur, een ontwerp maken, dat in 1939 op de Parijzer tentoonstelling werd vertoond. Na veel veranderingen en verbeteringen vindt hij het toestel nu klaar om op de markt te brengen, maar door materiaalgebrek kunnen de apparaten nog niet regelmatig geleverd worden. Het apparaat Renouard is een ingewikkeld kolbtoestel en bestaat uit een reeks naalden, die heen en weer bewogen kunnen worden en zo in elke cel dringen om de honing te „kneden” en te bewerken, zodat deze als voorjaars honing geslingerd kan worden.

Na de raat aan beide zijden ontzegeld te hebben wordt deze in het apparaat vastgezet, een beweging van beneden naar boven en omgekeerd doet de naalden „bewegelijk” in de cellen dringen tot aan de middenwand, zonder deze te doorboren. De raten worden dus niet beschadigd. Het apparaat wordt met een kleine motor in beweging gebracht en heeft een snelheidsregelaar om te verhinderen, dat de honing te snel in beweging komt. Tijdens het lopen van de machine kunnen de ramen verwisseld worden, de bewerkte raten moeten dadelijk geslingerd worden.

Op het congres was het resultaat afdoende, hoewel de honing in de raten versuikerd was en de demonstratie niet plaats vond in een tot 20 graden verwarmd lokaal, zoals vereist wordt.

Het „Doorboersysteem” is hetzelfde idee als dat in Engeland. Hier van komt in de genoemde Revue van Juli 1946 een beschrijving voor met afbeelding, maar van de foto is niet veel te maken. Het apparaat bestaat uit een platte doos, waarin de raat komt, terwijl op het deksel enige instrumenten zijn bevestigd. Uit de beschrijving blijkt, dat dit apparaat, geheel nieuw, ten doel heeft het voor het slingeren klaar maken van de heidehoning. Dit wordt bereikt door het doorboren van de middenwand, waardoor de honing door de luchtpersing uit de cellen gedreven wordt en de raat geheel in het raam behouden blijft, zelfs losse raten uit kurven kunnen hiermede bewerkt worden.

De bewerking moet plaats vinden zodra de raten uit de kasten komen; deze mogen niet beneden 20 graden afkoelen. De raten worden ook aan één kant ontzegeld, dan in het apparaat gebracht, dat door

twee man bediend kan worden. Het raam wordt op een houten bord onder de boor-inrichting heen en weer bewogen, hetgeen tijdens het bewerken de aanraking van de boor en het raam onnodig maakt. Bij grof werk kan het voorkomen, dat er twee naalden in één cel komen, maar dat is geen bezwaar. De bewerking van een raam duurt ongeveer 30 seconden. Vervolgens wordt de raat ook aan de andere zijde ontzegeld.

Ook deze machine voldeed op het congres zeer goed, er kwam maar weinig breuk van raten voor.

Op de Stand der Uitvinders op de Jaarbeurs te Parijs in 1946 waren vele interessante nieuwigheden op bijenteeltgebied, schrijft het genoemde Franse blad. Alle nieuwigheden zijn niet altijd gewenst, maar dat jaar waren de uitvindingen zeer van belang. Er waren electrisch verwarmde kasten. Een electrische machine om raten te ontzegelen, trok zeer de aandacht. Het ontzegelen van een honderd ramen vraagt veel werk. Dank zij dit apparaat met 3000 trillingen per minuut, wordt dit vermoeiend werk kinderwerk en kan men 100 ramen per uur verwerken. Het is een geheel Franse vinding en verschilt geheel van de Amerikaanse.

Dan waren er geheel aluminium raten van Appert-Collin.

Deze zijn uitsluitend bestemd voor de honingkamer en geheel van aluminium vervaardigd. Het zijn stroken, waarop aan weerszijden een halve cel is ingedrukt. Deze stroken worden in een aluminium raam langs twee gespannen draden tegen elkander geschoven en vormen dan een keurige raat. Deze wordt onmiddellijk door de bijen aangenomen, dezelfde dag worden de cellen afgewerkt en een paar millimeters verlengd. De raten worden niet door de wasmot aangetast en duren eeuwig zonder enige voorzorg.

Het ontzegelen gaat normaal met een verwarmd mes. Voor het slingeren van dikke honing, zoals die van de heide, moeten de raten eerst in een oven geplaatst worden en wel enige minuten verwarmd tot 40 à 50 graden.

De stroken worden als een band opgerold.

Na deze staaltjes van de vindingrijkheid der Fransen nog een Franse anecdote: Een groepje imkers zat aan de bittertafel te bespreken, wie toch wel het meest recht had op de titel van imker. Nadat allen hun mening gezegd hadden, kwam de laatste met de volgende: Een imker is een man, die in staat is zijn geliefde, waarmede hij in de tuin van Amor is, in de steek te laten om achter een zwerm bijen aan te lopen. Deze bepaling werd algemeen als de beste aangenomen, maar, zegt de schrijver in vertrouwen, het waren alle oude imkers.

MOEREN INVOEREN

A. J. de Looze

Naar aanleiding van het artikel van de heer van den Broek, in ons laatste maandblad, zou ik gaarne het volgende willen opmerken:

De methode om een nieuwe moer met behulp van het papieren zakje in een volk in te voeren, bleek mij inderdaad uitstekend, mits de temperatuur des nachts niet te laag wordt. Is dit wel het geval (zoals bijv. de laatste 2 weken) dan laten de bijen, zakje met moer en bijen in de steek en trekken zich in de kast terug.

Het contact is dan zodanig verbroken, dat pogingen, om de volgende morgen de moer en bijen, die verkleumd op een klompje in het zakje worden aangetroffen, in de kast te laten lopen, absoluut mislukken.

In één geval werd het zakje met de moer reeds des morgens voor de kast bevestigd. In de loop van de dag werden de gaatjes vergroot en de moer vlot aangenomen.

Heeft de heer Van den Broek hier ook ervaring mede?

R'dam.

Bijschrift Red.

De zakjes hangt men, vanzelfsprekend, niet bij koud weer — als de bijentros zich moet samentrekken — voor het vlieggaat.

In zo'n geval kan men het geperforeerde zakje óf in het bekende houten voerbakje hangen, óf op een broodraat steken. Ook dan is succes verzekerd.

Welke Cursussen worden gegeven?

1 Cursus in bijenteelt voor beginners. (Vroeger: voor fruittelers).

De cursus bestaat uit 4 theoretische en 12 praktische lessen, elk van 2 uur. Deze cursus is voor ieder toegankelijk, die de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt. In bijzondere gevallen kunnen, in overleg met de Rijksbijenteeltconsulent, met het toezicht op de cursus belast, ook jongere leerlingen worden toegelaten.

Het minimum-aantal leerlingen is twaalf en het schoolgeld bedraagt f 3.—. De lessen zullen gegeven worden door een onderwijzer of tuinbouwonderwijzer, die in het bezit is van de bevoegdheid om les in bijenteelt te geven.

2. Cursus in bijenteelt voor gevorderden. (Vroeger: normale cursus).

De cursus bestaat uit 12 theoretische en 4 praktische lessen, elk van 2 uur. Deze cursus is toegankelijk voor hem, die een cursus in bijenteelt voor beginners met succes heeft gevolgd. In bijzondere gevallen kunnen, in overleg met de Rijksbijenteeltconsulent, met het toezicht op een cursus belast, ook zij worden toegelaten, die reeds over voldoende kennis en ervaring beschikken.

Het minimum aantal leerlingen is twaalf en het schoolgeld bedraagt f 3.—. De lessen zullen gegeven worden door een onderwijzer, die in het bezit is van de bevoegdheid om les in bijenteelt te geven.

3. Bijzondere cursus in bijenteelt.

Deze bijzondere cursus beoogt de behandeling van een speciaal onderwerp, bijv. koninginnteelt; betekenis van de bijen voor de bestuiving; behandeling van bijenziekten, enz.

De cursus bestaat uit zes lessen, elk van 2 uur, en is voor een ieder toegankelijk, die de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt. In bijzondere gevallen kunnen, in overleg met de Rijksbijenteeltconsulent, met het toezicht op de cursus belast, ook jongere leerlingen worden toegelaten.

Het minimum-aantal leerlingen is twaalf en het schoolgeld bedraagt f 1.50.

De lessen zullen worden gegeven door een onderwijzer of tuinbouwvakonderwijzer, die in het bezit is van de bevoegdheid om les te geven in bijenteelt. Bij uitzondering kunnen de lessen ook gegeven worden door een in het te behandelen onderwerp bijzonder ervaren persoon.

Voorwaarden:

De afdeling zorgt voor een verlicht en verwarmd lokaal. De kosten hiervan kunnen op de leerlingen verhaald worden, doch niet in rekening worden gebracht bij Rijk of Vereniging.

Direct na afloop van de cursus verslag, rekening en verantwoording indienen bij het Algemeen Secretariaat (kwitanties bijvoegen).

Vergoeding lesuren:

Voor de eerste 24 lesuren f 4.— per uur.

Voor de volgende 24 lesuren f 3.50 per uur.

Het schoolgeld komt in mindering van het subsidie.

Aanvragen worden ingewacht bij het Algemeen Secretariaat vóór 15 September 1948.

Namen en adressen van bevoegde leerkrachten in het volgend nummer.

SPEURBIJTJES

TE KOOP: 10 kasten en 10 korven bijen. - H. v. VARIK, Laageind 19, Geldermalsen (voorheen C 152).

TE KOOP: 8 Simplexkasten met volken. Tevens nieuwe en gebruikte Simplexkasten. - DE WIT, Lopiker-Kapel 154, Lopik.

TE KOOP: Twee nieuwe Reiskasten, maat Simplex, compleet met 2 broedkamers. - NEEF, Grindweg 52, Rotterdam-N., v/m Hillegersberg, tel. 46894.

TE KOOP: 5 kasten met bijen en nog vol honing; 7 korven met bijen. Alle prima volken, voor elk aannemelijk bod. GARAGE DE ROO, Zuidwolde.

TE KOOP: Volken op vijf volledig uitgebouwde ramen, met broed en voer. - S. CANCRINUS, Dwingelo.

TE KOOP: 2 korfvolken, 1 enkelwandige Simplex met flink volk, diverse ledige bijenkasten, in goede staat. Billijke prijzen. H. M. VAN NORDEN, Kijckerweg 75¹, De Lier.

AANGEBODEN: Bijenvolken op 5 en 10 ramen. - Bijenstand „DE IMMENHOF“, Vijverweg 33, Bloemendaal.

TE KOOP GEVRAAGD: Een kunstraatwals. Hoge prijs. Br. onder W. H. bureau dezes.

OPRUIMING BIJENVOLKEN! 24 solide kasten, goed bevolkt met voer en broed, 9- en 10-raams, diverse modellen met dubbele kamers. Per stuk f 30; één koop f 600. 53 goede korfvolken met voer. Per stuk f 19, één koop f 900. Zeer voordelige aanbieding. Verzending door geheel Nederland. - D. J. BRINKMAN, Kloosterlaan 46, Winschoten.

GEVRAAGD: Bijenweegschaal, mag defect zijn. Aanbiedingen met prijs: O. Arnhemseweg 249, Zeist.

GEVRAAGD: Een partijtje in zeer goede staat verkerende onbevolkte Simplexkasten, met dubbele broedkamer (enkelwandig of voor en achter dubbel), geheel compleet, met raampjes (gaarne met raat). Ook enige beste volken met bevruchte moer in bovengenoemde kasten of korven. Brieven met prijs, dikte hout en omschrijving: Nijkerklaan 98, Den Haag.

TE KOOP: Prima korfvolken, alsmede volken op Simplexramen. - A. RENKERS, Nijkerkerstraat C 35, Hooglanderveen.

TE KOOP GEVRAAGD: à contant, elk kwantum honing, tegen de hoogste marktprijs. Verpakking beschikbaar. A. RENKERS, Nijkerkerstraat C 35, Hooglanderveen.

TE KOOP GEVRAAGD: Pl.m. 10 goede Simplex bijenkasten. - G. P. MELOEN, Nw. Wetering H 14, Zwollerskarspel.

Wie men hoort of wie men spreekt,
allen zijn het er over eens, dat de
Imkersartikelen van

Telefoon 2863

Het Bijenhuis, Wageningen

van de allerbeste kwaliteit zijn!

Ook het adres voor de verkoop van Slingerhoning
Emballage beschikbaar!

BIJENSTAND „KLABOFIA” TE VOORST

Uw adres voor:

Imkersartikelen. Verwerken van ruwe raat
en zuivere was tot kunstraat.

Te koop gevraagd:

Raat- en slingerhoning. Ruwe raat en
zuivere was. Tegen half Sept. kale volken.

TELEFONISCH AANGESLOTEN: No. 72

HONING- EN BIJENMARKT TE VARSSEVELD
op Vrijdag 17 September 1948. Aanvang 9 uur. Geen
marktgeld. Correspondentie-adres: Varsseveld C 146.

DE GELDERSCHE BIJENSTAND „ARKADIA” LOCHEM

koopt raat-, slinger- en pershoning, ruwe en
zuivere was. Emballage op aanvraag. Telef. 827.
Offerte gevraagd van naakte volken.

W. VAN 'T LAND, Honingzwemerij, BARNEVELD

koopt à contant
tegen de **hoogste prijzen**:
raatwas, zuivere was, ruwe honing en zuivere honing
OOK HET ADRES VOOR UW IMKERSARTIKELEN

W. J. HARTSTRA - Gite 489200 - TUBBEGA (Fr.)

Bijenstand „Hartelust”. Marabou voor Imkersartikelen.

Wij zijn kopers van uw **nieuwe oogst honing**.
Emballage beschikbaar. Tevens vragen wij te
koop **zuivere en ruwe was**. Wij verwijzen U
voor onze andere artikelen naar het Juni-no.

Heeft U honing te koop?

Wij betalen **hoog prijzen**,
voor elk kwantum Slingerhoning, nieuwe oogs.
Emballage beschikbaar! — Contante betaling!

*

N.V. Bijenstand Mellona
voorheen J. de Meza — Santpoort

Telefoon 8225 - K 2560

Ingevolge Papiertoewijzing B. P. P., no. 7359 verschijnt
deze uitgave maandelijks en is de omvang van dit nummer
16 pagina's, formaat 20 x 27 1/2 cm.

N.V. BIJENSTAND „MELLONA”

Telefoon 8225 - K 2560

voorheen J. DE MEZA - SANTPOORT

Het oude en vertrouwde adres!
ALLES VOOR DE BIJENTEELT
Bestelt tijdig Uw zwermen en
Uw oogstmateriaal!
Ons „Mellona”-nieuws voorjaar 1948
is **verschenen**
Op aanvraag schrijven wij U gaarne in voor het regelmatig
toezenden van dit „Mellona”-Nieuws

BIJENWONINGEN
GEREEDSCHAPPEN
BIJENVOLKEN